

Zajištěná obrana je pilířem státu

„Proti zlu a agresi nelze bojovat slovy, mírovými pochody a hashtagy. Takovými prostředky ještě nikdo nepřítele neporazil,“ zdůrazňuje už řadu let **PAVEL BERAN**. Problematiku obranného průmyslu zná z mnoha stran – byl výkonným ředitelem státního podniku LOM Praha, náměstkem ministra obrany pro řízení sekce ekonomické a majetkové a nyní působí jako ředitel speciálních projektů STV GROUP.

Před deseti lety jste zastával pozici významného zákazníka, tedy ministerstva obrany, nyní jste v roli dodavatele a vidíte práci ministerských úředníků z jiného úhlu. Jste k nim teď kritičtější?

Mají můj obdiv.

Počkejte, vždyť pořád někdo říká, jak se všechno vleče.

Dovolím si jednu poznámku. Když jsem v roce 2019 odcházel z ministerstva, byl na obraně rozpočet na investice čtrnáct miliard korun. Pro rok 2025 to bude už šedesát šest miliard. Násobný je i nárůst běžných výdajů. To vše s sebou pochopitelně přináší mnohem víc práce, přitom počet zaměstnanců, kteří obhospodařují rozpočet, nijak nevzrostl. Takže za mě obrovský respekt, že to moji bývalí kolegové zvládají.

Co rozvoj zbrojního průmyslu v Česku brzdí?

Hovořit o nějakých brzdách by bylo nekorektní. Obranný průmysl byl už od vzniku samostatného Československa v roce 1918 jedním z nejdůležitějších průmyslových odvětví v zemi, a to i z hlediska inovací a zavádění nových technologií. Za první republiky měly československé zbrojovky odbytí po celém světě. Během studené války směřovala zbrojní produkce do států Varšavské smlouvy a rozvojových zemí. V druhé polovině 80. let Československo zaujímal sedmé místo mezi světovými exportéry zbraní a zbrojní výroba tvořila zhruba čtyři procenta HDP. Po pádu železné opony došlo k jejímu značnému poklesu, což souviselo se společenskými změnami, s konverzí zbrojního průmyslu, rozpadem trhů i s naivní představou, že konec bipolárního rozdělení zajistí mír a další zbrojení je prakticky zbytečné. Lidé nejenom u nás byli přesvědčeni, že konvenční válka v Evropě je zcela vyloučená. Výdaje na obranu se škrtaly

a škrtaly... Na síle navíc nabývaly populistické a nebezpečné názory, že armáda je nenasytný darmožrout. Až ruská invaze na Ukrajinu, od níž už uplyne tisíc dnů, probrala mnoho politiků ze snu o věčném míru. Bezpečnost země se stala prioritou. Zajištěná obrana je pilířem státu, závisí na ní de facto vše, bez ní nemůžete rozvíjet školství, zdravotnictví, kulturu. Obranný průmysl je tedy životně důležitý. Uvědomuje si to čím dál tím víc lidí.

Neochota bank financovat kvůli ESG zbrojní výrobu je už minulostí?

My v STV GROUP naštěstí nejsme příliš závislí na externím financování, máme výbornou finanční kondici. I naši poslední velkou akvizici slovenského Matadoru jsme uskutečnili díky vlastním zdrojům. Tak jako v obranném průmyslu je důležitá soběstačnost státu, ukázalo se, že to platí i ve finančním světě. Například Česká exportní banka byla ochotná hned po vypuknutí války na Ukrajině rozjet produkt na financování obranného průmyslu, zatímco některé banky podléhající řízení svých zahraničních centrál pomalu ještě dnes nevědí, na kterou stranu se postavit. Ale to už jsou výjimky. Všimám si, jak se vnímání obranného průmyslu posunulo. Válka všem otevřela oči. Ještě před pár lety někteří považovali obranný průmysl za cosi kontroverzního, dnes banky samy klepou na dveře zbrojařů.

SKUPINA STV INVEST A NĚKTERÁ ČÍSLA

1920 – výstavba muničního závodu v Poličce

1994 – vznik obchodní firmy STV PRAHA

2000 – založení skupiny STV Martinem Drdou

1320 – aktuální počet zaměstnanců
10 mld. Kč+! – odhad tržeb skupiny v roce 2024

200 000 ks – roční kapacita výroby velkorážové munice

100 ks+ – opravené těžké bojové techniky za rok

17* – zvýšila skupina STV výrobu munice od roku 2022

5 – výrobních závodů v ČR a SR

Takže vám nic nekomplikuje práci?

Ale ano, primárně je to nedostatek vstupních komponent a obecně potíže se subdodavateli, kvůli nimž někdy dochází ke zpoždění dodávek. Celkově se pak průmysl potýká s nedostatkem odborníků. Sehnat experty na vojenskou techniku nebo výrobu munice je obtížné. Cíleně se proto zaměřujeme na zlepšení pracovního prostředí, jelikož lidé jsou to nejcennější, co máme. Naším zaměstnancům pomáháme s bydlením, třeba v Poličce nyní budujeme přes třicet nových bytů a další výstavbu připravujeme. Samozřejmě spolupracujeme také s vysokými i středními školami. Problém pro nás také představuje, že v České republice nemáme možnost provádět zkušební střelby velkorážové munice. Od příštího roku pro ni sice budeme mít svoji střelnici, půjde však pouze o omezené testování střelbou do valu. Velký dík proto patří ministerstvu obrany, jež se zabývá tím, jak umožnit zkušební střelby ve vojenských újezdech. Abych ministerstvo jen nechválil, jednu věc bych přece jen vytkl. Navzdory programovému prohlášení vlády, které mimo jiné deklaruje posílení financování projektů vědy a výzkumu v oblasti obrany, tyto výdaje posledních deset let bohužel stagnují pod půl miliardou korun. Relativně tedy stále klesají, přestože právě tato oblast je pro další rozvoj nezbytná.

Česká republika ale konečně zvyšuje investice do obrany. Asi není třeba dodávat, jak je pro obranyschopnost země spolupráce mezi státem a průmyslem důležitá.

Paní ministryně obrany Jana Černochová ještě jako šéfka sněmovního výboru pro obranu neustále upozorňovala, že je armáda hluboce podfinancovaná, že se kvůli tomu odkládají strategické projekty a Česká republika neplní spojenecký závazek vůči NATO. V čele resortu obrany dokázala prosadit uzákonění výdajů na obranu v minimálním objemu dvou procent HDP. Pro Českou republiku je to velmi dobrá zpráva i vizitka. Ministerstvo obrany také dbá na zapojení českých podniků do modernizace armády. Silná česká armáda není možná bez silného domácího průmyslu, jsou to spojitě nádoby. Česká armáda vždy byla a bude klíčový zákazník. Chceme přispět k tomu, aby dostala to nejlepší za rozumné peníze. Je nutné dívat se na obranu nikoliv jako na výdaj, ale jako na investici. Z čistě ekonomického hlediska je podstatný i multiplikační efekt, kdy koruna investovaná do české výroby se násobně vrací v podobě vybraných daní a růstu HDP. Český obranný průmysl přímo či nepřímo zaměstnává desetitisíce lidí. Především však nesmíme zapomínat, že obrana je záležitostí nás všech, nejenom armády. To není fráze, to je fakt. Zákonem daný podíl výdajů ze státního rozpočtu na obranu je ta nejlevnější prevence. Investovat do vlastní bezpečnosti se vyplatí.

„Obrana není výdaj, ale investice do bezpečnosti naší země.“

PAVEL BERAN (48)

V STV GROUP působí od roku 2019. V letech 2015–2019 zastával funkci náměstka ministra obrany pro ekonomiku, předtím byl tři roky výkonným ředitelem LOM PRAHA s.p. Vystudoval finance na Vysoké škole ekonomické v Praze. Je držitelem průkazu dopravního pilota a velkým fanouškem létání. V roce 2004 založil unikátní databázi zaniklých míst v ČR www.zanikleobce.cz.

FOTO LADISLAV ROSTAŠ

Coby jediný výrobce velkorážové munice v Česku hraje STV GROUP významnou roli v české municiční iniciativě, jež vzbudila velkou mezinárodní pozornost. V čem je tak výjimečná?

Od zahraničních průmyslových partnerů často slyšíme, že koordinace české státní správy při podpoře Ukrajiny je naprosto ojedinělá. Díky úsilí pana prezidenta, premiéra, ministryně obrany a ministra zahraničních věcí probíhá vyzbrojovací akce, jež nemá v novodobých dějinách obdoby. Prestiž České republiky v euroatlantickém prostoru velmi stoupla.

Má podle vás český obranný průmysl exportní potenciál?

Ohromný. Přestože ministerstvo obrany ČR je naším nejdůležitějším zákazníkem, nemůžeme si dovolit být závislí pouze na něm. Naše produkce směřuje do evropských zemí, do USA, ale i na africký kontinent. Díky ministerstvu průmyslu a obchodu a ministerstvu zahraničních věcí se značně zrychlil proces vydávání licencí, ostatně spolupráce s celou státní správou je výborná.

Jaké jsou firemní plány do budoucna?

Přestože jsou dnes na bojištích hojně využívány pokročilé technologie, přesně řízené střely a drony, velkorážová munice poskytuje jednotkám vysokou palebnou sílu a schopnost působit masivní destrukci na dálku. Od roku 2021 se věnujeme rozšiřování výroby dělostřelecké, tankové a minometné munice. Do konce letošního roku spustíme už druhou automatizovanou výrobní linku na plnění munice, díky níž zvýšíme kapacitu o dalších 100 000 kusů ročně, příští rok bude následovat minimálně ještě jedna další linka. Modernizujeme zařízení na lití trhaviny

do těl minometné munice. Zapojili jsme také několik českých dodavatelů do výroby těl střel, abychom snížili závislost na dovozu ze zahraničí. Do konce příštího roku plánujeme dosáhnout kapacity až půl miliónu kusů velkorážové munice. Posilujeme i v oblasti pěchotního střeliva. Postupně rozšiřujeme sortiment o další ráže a zvyšujeme kapacity. V roce 2025 máme cíl dostat se na půl miliardy kusů střeliva. Vyhráli jsme otevřenou soutěž na cvičnou municí pro nové tanky ve standardu NATO a věříme, že uspějeme i ve finále tohoto tendru. Rádi bychom se také podíleli na servisu těžké vojenské techniky, ať už jsou to nové houfnice Caesar, tanky Leopard v různých modifikacích, případně pásová bojová vozidla pěchoty CV90.

Máte dostatek surovin?

Potýkáme se s nedostatkem bezdýmného prachu pro velkorážovou municí. Proto pracujeme na projektu jeho vlastní výroby, naším cílem je dosáhnout kapacity alespoň 1500 tun ročně. Rovněž běží projekt na výrobu iniciátorů tzv. zapalovačů pro municí. Snažíme se být maximálně soběstační tak, aby firma měla pod kontrolou celou vertikálu výroby. Od vstupních surovin přes vývoj až po finální sofistikovaný výrobek.

Váš konkurent nyní kupuje největšího výrobce nitrocelulózy v Evropě.

Nitrocelulóza je klíčový vstup pro výrobu bezdýmných prachů. O výrobu nitrocelulózy v německém podniku IFF jsme se zajímali od loňského roku. Přestože jsme dali nabídku lehce pod 200 miliónů eur, v soutěži jsme neuspěli. S valuací této investice je to složitěj-

ší. Ačkoli se jedná o jednu z největších výrobní nitrocelulózy na světě, podnik vyrábí pouze průmyslovou nitrocelulózu s procentem dusíku do 12,3 procenta. Pro výrobu bezdýmných prachů je ale zapotřebí nitrocelulóza s obsahem kolem 13,15 procenta. Laikovi se může ten rozdíl zdát nepatrný, k výrobě je však zapotřebí jiná technologie, pracuje se s koncentrovanějšími kyselinami, výroba vyžaduje jiná povolení. Samotná konverze výroby zabere minimálně rok, nebo spíše dva. Pokud se to konkurenci podaří, a já jí v tom fandím, na trhu se může objevit až dalších 10 000 tun energetické nitrocelulózy. Pro lepší představu: z takového množství bude možné vyrobit prach pro minimálně 1,6 miliónu kusů dělostřelecké munice.

Nedávno jste koupili slovenskou společnost MATADOR Industries. Proč jste si jako první zemi, kde kupujete výrobní závod, vybrali právě Slovensko?

Region Pováží má silnou tradici ve zbrojní a strojírenské výrobě. Slovenské podnikatelské prostředí je velmi blízké českému. Touto akvizicí získává naše skupina nové schopnosti a příležitosti v oblasti výroby komponentů a celků pro těžkou vojenskou techniku, již chceme dále rozvíjet. Doplnuje to naši strategii a posílí synergii v rámci celé naší skupiny, mám na mysli zejména druhou divizi, jež se zabývá opravami a modernizací těžké vojenské techniky, tanků a bojových vozidel pěchoty. Naším šikovným mechanikům jich ročně projde pod rukama více než sto. Ambicí je vyrábět vlastní vozidla. Věříme i v možnost zapojení této společnosti do vyzbrojovacích projektů na Slovensku.

V Den válečných veteránů jste opět finančně podpořili Vojenský fond solidarity. Tentokrát jste částkou 312 000 korun odkázali na 312. Československou stíhací perutí RAF. Proč právě na ni?

Letectví je moje vášeň. Příběh hrdinství a odvahy československých pilotů za druhé světové války mě nepřestává fascinovat. Chtěli jsme symbolicky připomenout všechny, kteří bojovali za naši svobodu, a vzdát hold těm, kteří v jejich odkazu pokračují. Vojenský fond solidarity podporujeme dlouhodobě a jsme na to hrdí. Velmi si vážíme toho, co fond pro válečné veterány dělá.